

«Λεπιδόπτερα» (One day cruises)

Αναστάσης Μαδαμόπουλος.

Εκδόσεις Έναστρον 2019

Τα «Λεπιδόπτερα» μου είναι ένα βιβλίο που απηχεί το αδιάλειπτο ενδιαφέρον μου για τη φύση, τον κύκλο της ζωής (γέννηση, φθορά, θάνατος), την αγωνία μου για το Επέκεινα, αλλά και τους προβληματισμούς μου για το εφήμερο και το αιώνιο, ειδικότερα για το αιώνιο που κυοφορείται μέσα στο εφήμερο και το νοηματοδοτεί.

Το κατατάσσω μαζί με το προηγούμενο βιβλίο μου (Η Καμπανελλόπετρα, Μικρές εκδόσεις 2017) σ' ένα είδος δοκιμιακής ποίησης ή ποιητικού δοκιμίου σαν εκείνο που θεράπευσαν οι Ιάπωνες διανοητές του 19^{ου} αιώνα και το είχαν βαφτίσει *Zuihitsu*. Το είδος περιγράφεται αναλυτικά από τον μεταφραστή και στοχαστή του βιβλίου «Εγκώμιο της σκιάς» του J. Tanizaki, εκδόσεις Άγρα. Μεταφέρω και εμπλουτίζω και με δικές μου παρατηρήσεις: Ανάμεικτα γραψίματα, πένα ετερόκλητη και χωρίς περιορισμούς είδους. Ένα μικτό είδος πρόζας λυρικής και στοχαστικής ποίησης όπου οι ιδέες εκτίθενται ελεύθερα και επιχειρούνται συγκρίσεις. Όπου ο λυρισμός διασταυρώνεται με την καθημερινότητα αλλά και το παραδοξολόγημα, το πραγματικό με το φανταστικό, το χρονογράφημα της ατομικής ματιάς με τα απομνημονεύματα των ψυχικών ρηγματώσεων, η γιορτή με το πένθος της μνήμης, η φυσική με τη μεταφυσική, ο συγκαλυμμένος διδακτισμός με το διαθεματικό σλάλομ. Όπου τέλος, ρομαντικά υφάδια διαπλέκονται σε ρεαλιστικά στημόνια και σουρεαλιστικές πινελιές σύρονται σ' έναν ιδεαλιστικό καμβά.

Καταθέτω σε αυτό το βιβλίο ό,τι με συγκίνησε, ό,τι αγάπησα, ότι επιθύμησα, ότι φοβήθηκα, ό,τι οραματίστηκα, ό,τι με εντυπωσίασε και με φώτισε στην πολυετή μελέτη και έρευνά μου. Γράφω ενώ γερνώ, χωρίς να το θέλω, όμως συλλέγοντας ζωική γύρη από παντού. Έτσι ξεγελιέμαι πως ξεκλέβω σκλήθρες αιωνιότητας, ενώ απλώς διαχειρίζομαι λέξεις και αναγομώνω εικόνες, αισθήματα και συγκινήσεις, «υλικά» δηλαδή εφήμερα και θνησιγενή. Σαν και τα λεπιδόπτερα μου κι εγώ στης σκέψης μου τις κρουαζιέρες μια μεστής μέρας ή μιας νύχτας άγρυπνης τις εκδρομές. Με απελτισμένη ελπίδα άφιξης κάποτε στον ποθούμενο προορισμό φωτός, αλλά και με το φόβο ενός επαπειλούμενου ατομικού αφανισμού.

«Ψυχές στην ομίχλη δυσανάγνωστες

Απέλιδα ή ελπιδοφόρα λεπιδόπτερα;»

Τα σαράντα τέσσερα κείμενα της συλλογής είναι επιλεγμένα και επεξεργασμένα γραπτά από ένα ευρύτερο corpus έργων που γράφηκαν το 2015 στο πλαίσιο του project «Η εν τάφω σωτηρία του εφήμερου» και του οποίου αναλυτική παρουσίαση γίνεται στο τελευταίο ομότιτλο κείμενο του βιβλίου. Για 365 μέρες ύφαινα από μια μικρή πεταλούδα καθημερινά, με εγγεγραμμένη την ημερομηνία παραγωγής της, και σημείωνα κάποιες σκέψεις σε καρτέλες. *«Κάθε μέρα κι ένας στοχασμός, μια παρατήρηση, κάτι το αξιομνημόνευτο, ένας στίχος, μια στροφή για το εφήμερο της υπάρξεως, για μονοήμερες*

κρουαζιέρες, για τον χρόνο τον αδυσώπητο, τον χαμένο και ποτέ κερδισμένο.» [...] «Ένταφιασμένα βιώματα, άγχη ανησυχίες, παραληρήματα, παρηγορητικές διαφυγές, πολύτιμα δώρα της έμπνευσης.» Σκόπευα τις υφαντές κατασκευές μου, να τις εκθέσω κάποτε μαζί με τα κείμενα, γιατί «Ήθελα τη συμμετοχή (του κοινού) σαν ένα είδος επιμνημόσυνης λειτουργίας για τις μέρες που χάθηκαν, για τις σκέψεις που πέταξαν, για τις λέξεις που γράφτηκαν μέσα στο φόβο της φθοράς ή σε στιγμές ήρεμης απελπισίας» [...] «Σαν αναγνώριση και επιβράβευση του αγώνα για την ίαση των πληγών που ανοίγει η διαβρωτική αίσθηση της ματαιότητας. Σαν συναινετική χειρονομία στην εθελότυφλη αυταπάτη που καθιστά το γήρας υποφερτό».

Τα «Λεπιδόπτερα» είναι κείμενα για πεταλούδες-έντομα, πεταλούδες-ψυχές αγαπημένων νεκρών, πεταλούδες-γυναίκες (κόρες, μητέρες, ερωμένες, νυμφίδια, αγγελικές μορφές), νυχτοπεταλούδες, πεταλούδες χάρτινες, υφασμάτινες και μεταλλικές, αλλά και λογοτεχνικές πεταλούδες, σαν κι εκείνες που κατοικούν σε κείμενα του Οβιδίου, του Ναμπόκοφ, του Ταμπούκι, του Παπαδιαμάντη, του Γονατά, του Έρρι ντε Λούκα, του Χόφμαν. Οι πεταλούδες μου μπαινοβγαίνουν με άνεση σε διαφορετικούς κόσμους μύθων, παραδόσεων και εποχών. Από τα όνειρα μεταπηδούν στην πραγματικότητα, δραπετεύουν από τον Άδη και με ανταμώνουν στον πάνω κόσμο, πετούν από βιβλίο σε βιβλίο, από κεντήματα σε νεροπότηρα, από νοσοκομειακούς θαλάμους σε στέκια της Αθήνας, από την εργαλειοθήκη μου στο μοναστήρι της Αγίας Κυριακής του Νημπορειού της Σύμης, από το οδοντιατρείο στα Μουσικά Μέγαρα του κόσμου. Δημιουργούν εικόνες ομορφιάς και αρμονίας γεμάτες από χρώματα, χορό, μουσική αλλά το χαροκόπι συχνά δηλητηριάζεται από την έγνοια για την ασχήμια, τη φθορά και το γήρας. Έτσι ο ύμνος στην ομορφιά καταλήγει σε θρήνο για την απώλειά της. Η καθεμιά ωστόσο, με τον τρόπο της συμβάλλει στο να ολοκληρωθεί μια μελέτη του χρόνου, μια αποδοχή του εφήμερου και ένας συνολικός πάνω στην ανθρώπινη ζωή και το Επέκεινα. Στοχασμός που εκκινεί από το «Χρονολόγιο» του 2000 και διαπερνά και το σύνθεμα «Η Καμπανελλόπετρα» «Μακάρι, όταν έλθει η ώρα, όλες μαζί οι στικτές ψυχές να αρχίσουν ένα ζωηρό, ρυθμικό φτεροκόπημα και τυλιγμένο καθώς θα με έχουν στο φτερωτό τους δίχτυ να με βοηθήσουν να νικήσω τη βαρύτητα και να πετύχω τη μετάσταση μου στον τόπο όπου συνάζονται οι ψυχές μετά την αποκόλληση τους από την ξεραμένη λάσπη των σαρκών. Ποιος ξέρει; Μπορεί ένα απείκασμα της δικής μου ψυχής, σαν μικρή μωβ πεταλούδα, να βρεθεί χαραγμένο στο κορμί κάποιου συγγενή μαθητή ή φίλου που επίμονα θα αρνιέται να με ξεριζώσει από τη θύμησή του, γιατί θα κατατρώχεται από την αγωνιώδη σκέψη πως χωρίς το βάρος της πεταλούδας μου σαν έρμα στα ύφαλα της ύπαρξής του, θα κινδύνευε διαρκώς από κλυδωνισμούς ανατροπές και πιθανότατο καταποντισμό η δική του ψυχούλα».

Ο ποιητής, φιλόσοφος και ερευνητής Paul Valety έχει γράψει: «Για τον ποιητή το θέμα δεν είναι να πει ότι βρέχει, το θέμα είναι να δημιουργήσει τη βροχή». Και για μένα στο βιβλίο αυτό πρόθεση μου δεν ήταν να καταλογογραφήσω και να σχολιάσω τα ποικίλα είδη των λεπιδόπτερων- πεταλούδων-ψυχών, αλλά αφενός να τις δημιουργήσω με τη γραφή μου και τα σκίτσα μου, αφετέρου να κατορθώσω μια κατευθυνόμενη πτήση τους προς τους αναγνώστες μου. Να νιώσουν το φτερούγισμά τους, να τρυγήσουν λίγους

κόκκους από την ψυχωφελή πούδρα των φτερών τους ή να χαρακωθούν από τις λεπίδες τους, να ξαναμιλήσουν ίσως με τους λησμονημένους νεκρούς τους, να συμφιλιωθούν με τη θνητότητα τους, να αντιμετωπίσουν τη ζωή και σαν κρουαζιέρα, να μπορέσουν να ξαναδούν όνειρα και να επανεκτιμήσουν αρχαία σύμβολα και παραμύθια που η μόδα και οι πονηροί έμποροι της κουλτούρας τα'χουν από καιρό αποσύρει στις μουχλιασμένες αποθήκες των αζήτητων.

Αν έστω και ένα από τα παραπάνω τους συμβεί, τότε τόσο συγγραφέας όσο και εκδοτικός οίκος Έναστρον θα νιώσουν δικαιωμένοι για το εγχείρημά τους τους και την αλληλοτροφοδοτούμενη τόλμη τους.

A. Μαδαμόπουλος.

Σύμη Αύγουστος 2019